Vásárosnaményi Közös Önkormányzati Hivatal
4800 Vásárosnamény, Tamási Á. u. 1.
Olcsvai Állandó Kirendeltség
4826 Olcsva, Kossuth u. 2.
Telefon/Fax: 06/45 479-600
honlap: www.olcsva.hu

Ügyiratszám: 153/33-9/2018.
Készítette: Borbásné Fekete K.

A határozati javaslat elfogadásához
egyszerű többség szükséges!

B E S Z Á M O L Ó

(Átfogó értékelés)

– a Képviselő-testülethez –

az Önkormányzat 2017. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról, különös tekintettel a veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer működtetésére

(Készült a Képviselő-testület 2018. május 30-ai rendes ülésére)

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: **Gyvt.**) 96. § (6) bekezdése előírja a helyi önkormányzatok számára átfogó értékelés készítését a település gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról.

„96. § (6) A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít. Az értékelést - települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően - meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja."

E kötelezettség tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **Korm. r.**) 10. mellékletének I. pontja rögzíti. Az átfogó értékelés az említett melléklet kilenc pontjában felsorolt tartalmi követelményeket követi. (A 4-5. pont 2013. január 1. napjától hatályát vesztette.)

A Magyar Országgyűlés az 1991. évi LXIV. törvénnyel kihirdette a gyermekek jogairól szóló, New Yorkban 1989. november 20-án kelt egyezményt, mellyel a Magyar Köztársaság vállalta, hogy az egyezményben meghatározott gyermeki jogok érvényesülését biztosítja. Az egyezményben foglalt rendelkezések figyelembevételével került megalkotásra a gyermekvédelmi törvény, amely állami és önkormányzati feladatok meghatározásával építi fel a gyermekek védelmét szolgáló ellátó rendszert, illetve meghatározza azokat a hatósági intézkedéseket, melyeket a gyermeket veszélyeztető helyzet megszüntetése érdekében meg kell tenni.

A gyermekvédelmi törvény célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A Gyvt. 94. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a települési önkormányzat feladata:
a) a gyermekek védelme helyi ellátórendszerének kiépítése és működtetése,
b) a területén lakó gyermekek ellátásának szervezése.

A Gyvt. 94. § (2)-(8) bekezdéseiben részletezett települési önkormányzati feladatok köre, struktúrája az elmúlt évben jelentős változáson ment keresztül. Az említett bekezdések rendelkezései 2017. március 28. napjától az alábbiak szerint módosult (a hatályon kívülre helyezett szövegrész áthúzott betűtípussal, az új rendelkezések pedig félkövér betűtpussal jelölve):

A Gyvt. 94. §- ának (2)-(7) bekezdése határozza meg részletesen a települési önkormányzatok feladatát, körét. Ezen a területen az elmúlt év során jelentősebb módosítás nem történt. A strukturális átalakítások már 2015. és 2016. évben megtörténtek (lásd pl. gyermekjóléti központ felállása). A módosítások jó része 2017. januárjában, másik része pedig márciusban lépett hatályba. Ezen változásokról az elmúlt évben részletes tájékoztatást nyújtottunk.

A Gyvt. fent hivatkozott rendelkezései közül az (5/a) bekezdés módosult 2018. január 1. napjától, melyet félkövér betűtípussal jelöltünk.

„94. § (2) A települési önkormányzat az e törvényben foglaltak szerint, a (2a)-(4) bekezdésben meghatározottak figyelembevételével biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokat, valamint, ha a (2a)-(4) bekezdés alapján nem köteles az ellátás biztosítására, szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.
(2a) Polgármesteri hivatalt működtető települési önkormányzat, a közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti szolgálatot működtetni. A közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat által működtetett gyermekjóléti szolgálat ellátási területe a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó települések lakosságára terjed ki. Amennyiben a gyermekjóléti szolgálat fenntartója társulás, a társulás társulási megállapodásban megjelölt székhelye kizárólag az e bekezdés szerint feladatellátásra kötelezett önkormányzat lehet.
(3) Az a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat, amelynek területén
a) tízezernél több állandó lakos él, bölcsődét,
b) húszezernél több állandó lakos él, az a) pontban meghatározottak mellett gyermekek átmeneti otthonát,
c) harmincezernél több állandó lakos él, az a) és b) pontokban meghatározottak mellett családok átmeneti otthonát,
köteles működtetni.
(3a) Ha a bölcsődei ellátásra az adott településen legalább öt gyermek tekintetében igény jelentkezik, vagy a település - jogszabályban meghatározottak szerint megállapított - 3 év alatti lakosainak száma

meghaladja a 40 főt, a (3) bekezdés a) pontja alá nem tartozó települési önkormányzat köteles gondoskodni a gyermekek bölcsődei ellátásáról a 42. § (2) bekezdése szerinti bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatások bármelyik formájának biztosításával, önállóan, társulásban vagy ellátási szerződés útján.

(4) A járásszékhely település, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat és a megyei jogú város lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti központot működtetni. A járásszékhely településen működő gyermekjóléti központ ellátási területe a járás lakosságára terjed ki.

(5) A települési önkormányzat által fenntartott intézmények ellátási területe a település lakosságára terjed ki, kivéve, ha az intézményt társulás keretében közösen tartják fenn, vagy ha az ellátást szerződésben vállalta más önkormányzat lakosságára is kiterjedően.

(5a) A települési önkormányzat által fenntartott

a) bölcsőde a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszáma legfeljebb 25%-áig,

b) mini bölcsőde a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszáma legfeljebb 50%-áig

az ellátási területén kívül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermek ellátását is biztosíthatja, feltéve, hogy az ellátási területén lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező valamennyi bölcsődei ellátást igénylő és arra jogosult gyermek ellátását biztosítani tudja.

(6) Ha az intézmény ellátási területe a fenntartó önkormányzat illetékességi területét meghaladja, - eltérő megállapodás hiányában - az ellátást valamennyi jogosult számára azonos feltételek szerint kell biztosítani. E rendelkezést kell alkalmazni az ellátás megszüntetése esetén is.

(7) Az intézményt fenntartó önkormányzat az intézménnyel nem rendelkező önkormányzat kérésére az ellátást nem tagadhatja meg, ha e törvény hatálybalépésekor vagy külön megállapodásuk alapján már biztosított ellátást.

94/A. § A települési önkormányzatok a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat, különösen a bölcsőde, mini bölcsőde, a gyermekek átmeneti otthona, a családok átmeneti otthona működtetését társulás útján is biztosíthatják."

A gyermekek védelmét pénzbeli és természetbeni ellátások, személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, gyermekvédelmi szakellátások, valamint hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- gyermekétkeztetés,
- a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- az otthonteremtési támogatás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- **a gyermekjóléti szolgáltatás,**
  - család- és gyermekjóléti szolgálat: 2016. január 1. napjától bevezett ellátási forma,
  - család- és gyermekjóléti központ: 2016. január 1. napjától bevezett ellátási forma,
- **a gyermekek napközbeni ellátása,**
  - bölcsőde, a hetes bölcsőde,
  - családi napközi,
  - családi gyermekfelügyelet,
  - házi gyermekfelügyelet.
  - alternatív napközbeni ellátás,
- **a gyermekek átmeneti gondozása.**

A fent felsorolt ellátásokat és intézkedéseket 2017. évre vonatkozóan mutatjuk be részletesen jelen beszámolónkban.

1. Olcsva Község demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

A község állandó lakosainak száma 2017. december 31-jei állapot szerint: 764 fő

A népesség kor szerinti megoszlása 2017-ben:

- **0 – 18 éves korúak száma összesen :** **199 fő** (Ebből a 14. év alattiak száma: 162 fő.)
- 19 – 62 éves korúak száma: **436** fő
- 62 év felettiek száma: **129** fő

1. Olcsva Község demográfiai mutatói

A község lakónépessége 2017. december 31-jei állapot szerint: **713 fő**
- állandó lakosok száma: **764 fő**

A népesség kor szerinti megoszlása 2017. évben:

- 0 – 3 éves korúak: 55 fő
- 3– 6 éves korúak: 35 fő
- 6 – 14 éves korúak: 72 fő
- 14 – 18 éves korúak: 37 fő

- **0 – 18. éves korúak száma összesen :** **199 fő**
- 19 – 62. éves korúak: **436 fő**
- 62. évet betöltöttek: **129 fő**

Olcsva községben a fiatalkorúak (0-18. évesek) száma a nyugdíjas korosztály számát lényegesen meghaladja, ami a közeljövőre vonatkoztatva, a munkahelyvállalás szempontjából kedvező lehet, amennyiben elegendő számú munkahely teremtődik. Ellenkező esetben a munkanélküliek számának növekedésével kell számolni.

A születések számának alakulása 1998-től :

Év:	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Szül.	**10**	**8**	**10**	**4**	**9**	**8**	**5**	**9**	**10**	**6**
Év.	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Szül.	**10**	**13**	**6**	**8**	**12**	**12**	**16**	**11**	**14**	**14**

A demográfiai mutatók 1998-től vizsgálva - községi szinten –hullámzó görbét mutatnak, a legmagasabb születésszám 2014-ben, illetve 2016-2017-ben, a legalacsonyabb 2001-ben volt.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

2.1. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A Gyvt. 19-20/B. §- ai által szabályozott rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egy olyan természetbeni ellátás, amely havi rendszeres pénzbeli utalással nem jár. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása alapján a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

a) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21/B. §- ban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és - ha megfelel a 21/C. §- ban foglalt feltételeknek - a szünidei gyermekétkeztetésnek,
b) a Gyvt. 20/A. §-ban meghatározott természetbeni támogatásnak,
c) a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek

az igénybevételére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának feltétele:

„19. (2) A gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg
a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: az öregségi nyugdíj legkisebb összege) a 145%-át, ha
aa) a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza,
ab) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
ac) a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;
b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át az a) pont alá nem tartozó esetben,
feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket."

A Gyvt. 19. § (7) bekezdése a vagyont az alábbiak szerint határozza meg:

„19. § (7) Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban
a) külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, vagy
b) együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét
meghaladja, azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű."

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása a jogosultsági feltételek fennállása esetén egy év időtartamra történik a Gyvt. 20. § (1)-(2) bekezdésében meghatározott kitételekkel:

„20. § (1) A feltételek fennállása esetén a gyámhatóság egy év időtartamra, de legfeljebb
a) a (2) bekezdés a) pontja szerinti esetben a nagykorúvá vált gyermek 23. életévének betöltéséig,
b) a (2) bekezdés b) pontja szerinti esetben a nagykorúvá vált gyermek 25. életévének betöltéséig

megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.
(2) Az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén nagykorúvá válása után is jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha
a) nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy
b) felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be,
és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult."

Az alábbi táblázat a megelőző három év rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre vonatkozó adatait mutatja:

Év	Támogatást kérő személyek	Elutasított személyek	Támogatásban részesülő családok	Támogatásban részesülő gyermekek
2015.	42	**0**	42	88
2016.	45	0	45	100
2017.	100	0	47	100

Az adatokból látható, hogy az előző évhez képest növekedés tapasztalható a kedvezményben részesülő családok számában, a a növekedést a településre beköltöző gyermekes családok száma indokolja.
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kérelmezők közül 2016. évben elutasítás nem volt

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családokra vonatkozó adatok:

	2015.	2016.	2017.
Teljes család	19	20	22
Egyszülős család	23	25	25
Támogatásban részesülő családok	42	45	47

A kedvezményben részesülő családok száma ez előző évhez képest nőt, ezen belül az egyszülős családok száma egyforma maradt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság esetén a Magyar Állam természetbeni támogatást nyújt a rászorultak részére. A természetbeni támogatást Erzsébet-utalvány formájában nyújtja, mely felhasználható kész étel, ruházat és tanszer vásárlására.

A Gyvt. 20/A. §- a alapján:

A Gyvt. 20/A. §- a alapján:

„20/A. § (1) A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága
a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel
alapösszegű természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt az a) és b) pont szerinti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a 67/A. §-ban foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.
(2) A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a 67/A. § szerinti ***hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján***
a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel
emelt összegű természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.
(3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti támogatás esetenkénti összegéről az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt."

A 2011. évet megelőzően az évi kétszeri pénzbeli kifizetés július és november hónapban történt. 2011. január 1-jétől azonban a Gyvt. módosult a pénzbeli kifizetést illetően, melynek alapján a júliusban esedékes pénzbeli támogatást 2011. évben már augusztusban kellett kifizetni. Ez 2017. évben is így történt.
Az elmúlt évtől a támogatás mértéke emelésre és differenciálásra került, melynek alapján gyermekenkét 6 000 Ft, hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek esetében pedig 6 500 Ft támogatásban részesültek a családok.

Az alábbi táblázat a megelőző három év természetbeni támogatásra vonatkozó adatait mutatja:

Év	Támogatásban részesülő gyermekek száma		Támogatásra felhasznált összeg	
	Augusztus	November	Augusztus	November
2015	94	91	525200	527800
2016.	100	98	580000	568400
2017.	106	99	677500	632500

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak természetbeni támogatására 2017. évben (Erzsébet-utalvány formájában) felhasznált összeg 1.310.000 Ft.

Az évi kétszeri, 2017-ben gyermekenként 6.000 Ft-os (hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek részére 6.500 Ft-os) támogatás az önkormányzat költségvetését nem terheli, hiszen a támogatás 100 % - ban állami normatíva. A gyermekenkénti támogatás összege 2009-től – 2016-ig évente 2 x 5.800 Ft volt. Az elmúlt évben a támogatás összege a fentiek szerint alakult.

A családokra, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok az előző évhez hasonlóak. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok jelentős része – jövedelmeiket tekintve – passzív szociális ellátásokból él. (pl.: Gyes, Gyet, családi pótlék, munkanélküli ellátás, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális járadék).

2.2. Egyéb, a Gyvt-ben nem szabályozott juttatások

Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli, vagy természetbeni juttatása.

Az önkormányzat 2017. évben 656 fő (felnőttek és gyermek számára) 4.000 Ft/fő összegű fűtési támogatást nyújtott 2.624.000 Ft összegben.

2.3. Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

Olcsva Község Önkormányzata 2017. évben a gyermekek étkezését a közigazgatási területén működő nevelési-oktatási intézményekben és bölcsődében biztosította. Az általános iskolák és a középfokú oktatási intézmények 2013. január 1. napjától állami fenntartásba kerültek, azonban a gyermekek étkeztetése továbbra is a települési önkormányzatok feladata maradt. A Beregi Mesevarázs Birodalom Bölcsődét a Beregi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás tartja fenn, mely ellátási forma részletesen a 3.2. pontban kerül bemutatásra.

A Gyvt. 21. §- a értelmében:
„21. § (1) Természetbeni ellátásként a ***gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani*** *a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére*
a) ***a bölcsődében, mini bölcsődében,***
b) ***az óvodában,***
c) ***a nyári napközis otthonban,***
d) ***az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,***
e) ***az általános iskolai és*** *- ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik -* ***a középfokú iskolai menzai ellátás keretében,***
f) a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében [az a)-f) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: intézményi gyermekétkeztetés],
g) a 21/C. §-ban foglaltak szerint a bölcsőde, mini bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: szünidei gyermekétkeztetés).
(2) Az intézményi és a szünidei gyermekétkeztetés biztosítására kötelezett önkormányzat e feladatának ellátásához a közigazgatási területén kívülről érkező gyermek, tanuló lakóhelye szerinti önkormányzattól hozzájárulást kérhet."

A Gyvt. 151. § (1) és (2/e) bekezdését az egyes szociális, gyermekvédelmi, családtámogatási tárgyú és egyéb kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2015. évi CCXXIII. törvény 37. § (2) bekezdése 2016. január 1. napjától hatályon kívül helyezte. A gyermekétkeztetés, az intézményi gyermekétkeztetés, az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés, valamint a szünidei gyermekétkeztetés

szabályait 2016. január 1. napjától új alapokra helyezték, melyet a Gyvt. 21/A. – 21/C. § -ai szabályoznak

A Gyvt. 21/A. §- a 2016. január 1. napjával hatályba lépő rendelkezésével meghatározta az **intézményi gyermekétkeztetés** módját, formáját, tartalmát, melyek alapján a települési önkormányzatoknak biztosítaniuk kell az ellátást.

„21/A. § (1) Ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem bentlakásos intézményben
*a) a **bölcsődében,** mini bölcsődében bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon **a reggeli főétkezést, a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kisétkezést,***

*b) a gyermekek és a tanulók számára az **óvodai nevelési napokon**, valamint **az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kisétkezést***
kell biztosítani.
(2) Intézményi gyermekétkeztetésben részesülhet az iskolában az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető.
(3) Az (1) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést biztosítja
*a) a **települési önkormányzat***
*aa) **az általa fenntartott bölcsődében**, mini bölcsődében és **óvodában**, továbbá*
*ab) a közigazgatási területén a tankerületi központ, valamint az állami szakképzési és felnőttképzési szerv (e § alkalmazásában a továbbiakban együtt: **köznevelési fenntartó**) **által fenntartott nem bentlakásos nevelési– oktatási intézményben,***
b) az egyházi és a nem állami fenntartó az általa fenntartott nem bentlakásos intézményben,
c) a fenntartó az egyéb állami fenntartású nem bentlakásos intézményben.
(4) A bentlakásos intézményben az intézményi gyermekétkeztetés keretében biztosítani kell
a) az óvodai nevelési napokon és az iskolai tanítási napokon a reggeli és vacsora főétkezést, és
b) az óvodai nevelési napokon és az iskolai tanítási napokon kívül a reggeli, ebéd és vacsora főétkezéseket, valamint a tízórai és uzsonna kisétkezéseket.
(5) A (4) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést biztosítja
a) a szakosított szociális ellátást nyújtó és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézmény az intézményben elhelyezett gyermekek részére,
*b) **a települési önkormányzat a közigazgatási területén a köznevelési fenntartó által fenntartott kollégiumban elhelyezett gyermekek részére,***
c) az elhelyezést nyújtó intézmény fenntartója a b) pont alá nem tartozó bentlakásos nevelési-oktatási intézményben elhelyezett gyermekek részére.
.....”

A gyermekétkeztetés **ingyenes és kedvezményes** formáit, igénybevételének feltételeit a Gyvt. – 2016. január 1. napján hatálybalépő – 21/B. §- a az alábbiak szerint határozza meg:

*„21/B. § (1) **Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani***
*a) **a bölcsődében**, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy **óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha***
*aa) **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,***
*ab) **tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,***
*ac) **olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,***
*ad) **olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át** vagy*

ae) ***nevelésbe vették;***
b) ***az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha***
ba) ***rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,*** *vagy*
bb) ***nevelésbe vették;***
c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;
d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
da) nevelésbe vették, vagy
db) utógondozói ellátásban részesül.
(2) ***Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani***
a) az ***1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban*** *részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;*
b) az ***1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;***
c) az ***(1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.***
(3) Az (1) bekezdés a) pont ac) alpontja és (2) bekezdés b) pontja szerinti ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés biztosításához közös háztartásban élőként kell figyelembe venni
a) a tizennyolc éven aluli,
b) a huszonöt évesnél fiatalabb, köznevelési intézményben nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban részt vevő vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben tanuló, és
c) életkortól függetlenül a tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos
gyermeket, kivéve a nevelőszülőnél ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermeket, valamint a nevelőszülőnél elhelyezett nevelésbe vett gyermeket és utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttet.
(4) Az (1) bekezdés a) pont ad) alpontjában meghatározott összeg számításánál - a kérelem benyújtásának időpontjában - közös háztartásban élő családtagként kell figyelembe venni az egy lakásban együtt lakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező
a) szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,
b) a (3) bekezdés szerinti gyermeket,
c) az a) és b) pontba nem tartozó, a Ptk. családjogra irányadó szabályai alapján a szülő vagy házastársa által eltartott rokont.
(5) A családbafogadó gyám a saját és a gyámsága alatt álló gyermek tekintetében is kérheti az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre való jogosultság megállapítását, ha az (1) vagy (2) bekezdésben meghatározott feltételek valamelyik gyermek tekintetében fennállnak. Az (1) bekezdés a) pont ac) alpontja és a (2) bekezdés b) pontja szerinti esetben a családbafogadó gyám saját gyermekeinek és a gyámsága alatt álló gyermekeknek a számát össze kell adni. A (4) bekezdés alkalmazásában szülő alatt a családbafogadó gyámot is érteni kell.
(6) Az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés gyermekenként csak egy jogcímen vehető igénybe.
(7) Ha a tanuló - a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint létrejött - tanulószerződése alapján már jogosult ingyenes vagy kedvezményes étkeztetésre, ugyanazon étkeztetés tekintetében az (1) és (2) bekezdés szerinti ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetést nem veheti igénybe.
(8) A nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek és a tanulói jogviszonyban nem álló, illetve nem nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt nem jogosult ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre.
(9) Az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetést a tanuló után a nappali rendszerű oktatásban való részvétele befejezéséig kell biztosítani."

2017. évben Olcsva Község Önkormányzata területéről Vásárosnamény, illetve a Vitkai városrészre bejáró tanulók, óvodáskorú, gyermekek a gyermetétkeztetést következő intézményekben vették igénybe:

- Játékország Óvodái
- Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Kölcsey Ferenc Tagintézménye (2012.szeptember 1-től tálalókonyha)

2.4 Szünidei gyermekétkeztetés

Olcsva Község Önkormányzata a Gyvt. 21/C. §- ában foglaltaknak megfelelően 2017. évben a nevelési és tanítási szünetekben biztosította a gyermekek részére a szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos gyermekek részére.

„21/C. § (1) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést
a) a ***hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja,*** *és*
b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.
(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben
a) a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára
ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon
köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani."

Szünidei étkezést igénylő gyerekek száma 2017. évben:

Megnevezés		Kötelezően biztosított étkezésben részesülő gyermekek száma		Nem kötelezően biztosított étkezésben részesülő gyermekek száma		
		HH	HHH	RGYVK	Egyik sem	Összesen
01. Szünidei étkezést kérelmezők száma		179	71	0	0	250
02. A szünidei étkezésben rész. gyerekek sz.össz		179	71	0	0	250
Életkor szerint	0-2 éves	36	20	0	0	56
	03. 3-5 éves	55	21	0	0	76
	04. 6-13 éves	68	38	0	0	106
	05. 14-18 éves	12	0	0	0	12
Szünidő szerint	Tavaszi	38	19	0	0	57
	Nyári	49	19	0	0	68
	Őszi	56	18	0	0	74
	Téli	36	15	0	0	51

Szünidei étkezés az igénybe vétel helye szerint	Tavaszi	Nyári	Őszi	Téli	Összesen:
Adott településen lakó helyben ellátottak sz.	57	68	74	51	250

3. Személyes gondoskodást nyújtó alapellátások bemutatása

3.1. Gyermekjóléti szolgáltatás

A Beregi Többcélú Kistérség Önkormányzati Társulás Kistérségi Fejlesztési Iroda Család-és gyermekjóléti Szolgálatgyermekjóléti feladatainak 2017. évi ellátásáról Olcsva község vonatkozásában

Az intézmény adatai:

Az intézmény fenntartója: Beregi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás

Az intézmény adatai: Székhely: 4800 Vásárosnamény, Tamási Á. út 1.
Adószám: 15445397-1-15

Az intézmény megnevezése: Beregi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás Kistérségi Fejlesztési Iroda Család-és gyermekjóléti Szolgálat

Az ellátottak számára nyitva álló helyiség:
4826 Olcsva, Kossuth út 1.

Telefonszám: 45/479-600

E-mal : beregtot.gyjsz@gmail.com

Az intézmény nyitvatartási rendje:

hétfő:	08.00-11.30 óra	Jánd
kedd:	08.00-11.30 óra	Vásárosnamény
szerda:	08.00-11.30 óra	Vásárosnamény
csütörtök:	08.00-11.30 óra	Olcsva

A költségvetési szerv szakmai alaptevékenységének kormányzati funkciók szerinti megjelölése:

104042 Család –és gyermekjóléti szolgáltatások

Az intézmény működési területe: Jánd, Olcsva, Vásárosnamény

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a szociális munka Etikai Kódexének betartása mellett egységes szakmai protokollok mentén végzi munkáját, amelynek fontos része a munkatársak közötti együttműködés.

A szolgáltatások nyújtása során a szociális munkás nemre, fajra, vallási meggyőződésre, nemi hovatartozásra való tekintet nélkül végzi tevékenységét. Az egyéni értékek, valamint az ügyfél döntési jogának figyelembe vételével alakítja ki a szakmai kapcsolatot. Az ügyfél és a szociális munkás

kapcsolata, együttműködése a bizalmon alapul. A családsegítő szolgáltatás nyújtása során a szociális munka etikai kódexének előírásai nyújtanak támpontokat a segítő kapcsolat kialakításában. Az önrendelkezés támogatásának elve összefügg a legkisebb beavatkozás elvével, mely szerint a családsegítés minden területén mindenkor úgy kell konzultálni, segítséget nyújtani, ellátást biztosítani, hogy az csak a lehető legkisebb mértékben tegyen bármit a kliens helyett. Öngondoskodási képességük erősítése érdekében a családsegítő szakember szolgáltatásokat nyújt, illetve más segítő beavatkozásokat ajánl fel és szervez az igénybevevők számára, tájékoztat ezek igénybevételének feltételeiről és eljárásairól, szükség esetén kapcsolatba lép a szolgáltatókkal, és összeköti velük a családot, képviseli érdekeiket a másik szolgáltatóval folytatott tárgyalásban. A családtagok beleegyezésével és együttműködésével erősíti és mozgósítja a család rendelkezésére álló társas támogató hálózatokat, szükség esetén a családdal együtt bevonható, mozgósítható forrásokat keres.
A gyermekek jólétének biztosítása, a segítségre szoruló családok támogatása, a hatósági intézkedésekkel történő gyermekvédelmi gondoskodás kizárólag az észlelő –és jelzőrendszer, a család –és gyermekjóléti szolgálatok, család-és gyermekjóléti központok szoros együttműködésével valósítható meg. A hatékony együttműködés egymás szakmai tudásának, kompetenciájának tiszteletbe tartásával, egymás munkájának segítésével, a feladatok megosztásával, a közös szakmai nyelv kialakításával, érdemi, kölcsönös kommunikációval érhető el.

Az intézmény működési feltételeinek bemutatása (személyi-, tárgyi feltételek):

A gyermekjóléti szolgáltatást 2008. április 1-től a BEREGTÖT által alapított költségvetési szerv, a Kistérségi Iroda szervezeti keretében – önálló szakmai egységként működteti, és biztosítja Olcsva önkormányzata számára a gyermekjóléti szolgáltatást.

Fenntartó székhelye: 4800. Vásárosnamény, Tamási Áron út 1. sz.

Ellátási területe: Olcsva Község Közigazgatási területe

A feladatellátás személyi feltételei: A gyermekjóléti szolgálat feladatait P.M. szakvizsgázott szociálpedagógus szakember látta el. Ez a végzettség megfelelt a 15/1998.(IV. 30.) NM. rendelet 1-2. számú mellékletében meghatározott előírásoknak.

A feladatellátás tárgyi feltételei: A tárgyi feltételek megfelelnek a 15/1998. (IV.30.) NM. rendeletben előírtaknak.
A szolgáltatás a Polgármesteri Hivatal épületében található. Az iroda bútorzata, felszerelése megfelelő. Zárható szekrény, laptop, nyomtató és telefon rendelkezésére áll. Mobiltelefonnal a családgondozó rendelkezik, így bármikor utolérhető. Az ügyfelek kulturált, fűthető helyen várakozhatnak ügyeik elintézéséig.
Az épület részben akadálymentesített. A bejáratnál rámpa van, azonban az épületben küszö-bök találhatóak. Személyes biztonságot szolgáló eszközként kutyariasztót használ.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai

A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § (2), (3) és (4) bekezdése, 40. §-a, valamint az Szt. 64. §-a szerinti feladatokat.

A család- és gyermekjóléti szolgálat **tájékoztatási feladatai** körében szociális és egyéb információs adatokat gyűjt, és tájékoztatja:

a) a szülőt, illetve – ha azt a gyermek védelme szükségessé teszi önállóan, a törvényes képviselő tudomása nélkül is, fejlettségétől függően – az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket mindazon jogokról, támogatásokról és ellátásokról, amelyek összefüggésben állnak a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával, családban történő nevelkedésének, vagy a gyermek számára szükséges védelem biztosításának elősegítésével,
b) a válsághelyzetben lévő várandós anyát az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról,
c) a születendő gyermeke felnevelését nem vállaló, válsághelyzetben lévő várandós anyát a nyílt és a titkos örökbefogadás lehetőségéről, joghatásairól, valamint a nyílt örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezetek, illetve a nyílt örökbefogadást elősegítő és a titkos örökbefogadást előkészítő területi gyermekvédelmi szakszolgálatok tevékenységéről és elérhetőségéről,
d) az örökbefogadó szülőt az örökbefogadás utánkövetése körében igénybe vehető szolgáltatásról, és segíti az utánkövetést végző szervezet felkeresését.

A család- és gyermekjóléti szolgálat a **szociális segítőmunka keretében:**

a) segíti az igénybe vevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében,
b) az igénybe vevő szükségleteinek kielégítése, problémájának megoldása, céljai elérése érdekében számba veszi és mozgósítja az igénybe vevő saját és környezetében jelentkező erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe,
c) koordinálja az esetkezelésben közreműködő szakemberek, valamint a közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók együttműködését,
d) az eset szerinti aktuális probléma megoldásában érintett összes szakember és a család- és gyermekjóléti központ bevonásával, a közös problémadefiniálás, a vállalt feladatok tisztázása, a segítő folyamat együttes megtervezése érdekében esetmegbeszélést, illetve – az előbbiek mellett – a család problémában, illetve a megoldásában érintett tagjainak, a lehetséges támaszt jelentő személyeknek, továbbá korától, érettségétől függően az érintett gyermeknek a részvételével esetkonferenciát szervez,
e) a szolgáltatást igénybe vevő személy, család, illetve gyermek és szülő (törvényes képviselő) közreműködésével szükség szerint, de legalább hathavonta értékeli az esetkezelés eredményességét,
f) közreműködik a válsághelyzetben lévő várandós anya problémáinak rendezésében.
A szociális segítőmunka során valamennyi család esetében legalább havi három személyes találkozást kell megszervezni és dokumentálni.

A család- és gyermekjóléti szolgálat az ellátásokhoz, **szolgáltatásokhoz való hozzájutás** érdekében:

a) folyamatosan figyelemmel kíséri az érintett személyt, illetve családot veszélyeztető körülményeket és a veszélyeztetett személy, illetve család szolgáltatások és ellátások iránti szükségleteit,
b) a más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítése érdekében együttműködik a területén található szolgáltatókkal, segítséget nyújt a szolgáltatások, ellátások igénylésében,
c) a válsághelyzetben lévő várandós anyát segíti a támogatásokhoz, ellátásokhoz, szükség esetén a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásban,
d) segíti a gyermeket, illetve a családját az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban, az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, illetve elősegíti a gyermek mielőbbi hazakerülését

A család- és gyermekjóléti szolgálat a családban jelentkező **nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése** céljából:

a) olyan szabadidős és közösségi programokat szervez, amelyek megszervezése, vagy az azokon való részvétel a rossz szociális helyzetben lévő szülőnek aránytalan nehézséget okozna,
b) kezdeményezi a köznevelési intézményeknél, az ifjúsággal foglalkozó szociális és kulturális intézményeknél, valamint az egyházi és a civil szervezeteknél a különböző programok megszervezését.

A **hivatalos ügyek intézésében** való közreműködés körében a család- és gyermekjóléti szolgálat:

a) segítséget nyújt a szolgáltatást igénybe vevők ügyeinek hatékony intézéséhez,
b) tájékoztatást nyújt az igénybe vehető jogi képviselet lehetőségéről,
c) a gyámhivatal, valamint a család- és gyermekjóléti központ felkérésére a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve környezettanulmányt készít,
d) a gyámhivatal felkérésére a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet bekezdése alapján tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről.

Sztenderdek:

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének enyhítését, megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A családban történő nevelés elősegítése:

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése; a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése; a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint számára a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás szervezése; a szabadidős programok szervezése; a hivatalos ügyek intézésének segítése.

Veszélyeztetettség megelőzése:

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan észlelő- és jelzőrendszert működtet, amely lehetővé teszi a gyermekeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermek veszélyeztetettségének időben történő felismerését. Ennek keretében figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek életkörülményeit és szociális helyzetét; gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségletét; gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét.

Az észlelő és jelzőrendszer működésének és működtetésének módja:

Az 1997. évi XXX. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (továbbiakban Gyvt.) 17. §- a, valamint az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban Szt.) meghatározza az észlelő és jelzőrendszer tagjait. A jelzőrendszer működésének célja a problémák időben történő felismerése és azok enyhítése, és a problémák megoldása.

A jelzőrendszer tagjai:

a)az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,

b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
c) a köznevelési intézmények,
d)a rendőrség,
e)az ügyészség,
f)a bíróság,
g) a pártfogó felügyelői szolgálat,
h) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
i) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
j) a gyermekjogi képviselő.

A szolgálat munkája során együttműködik és folyamatosan munkakapcsolatot alakít ki az ellátást végző szakintézményekkel különösen:

- a járási család- és gyermekjóléti központtal,
- a területi szociális gondozás intézményeivel,
- a gyermek- és felnőtt gondozást végző szociális szakintézményekkel,
- egészségügyi intézményekkel,
- a Vöröskereszttel, Református Szeretetszolgálattal.

A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetésével kapcsolatos tevékenységek koordinálása a települési jelzőrendszeri felelős feladata.

Feladata továbbá:

- a beérkezett jelzésekről és azok alapján a megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,
- a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez,
- éves szakmai tanácskozást szervez és tart, valamint éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít. A tanácskozás célja a veszélyeztetettség okainak feltárása, a problémák időben történő felismerése, valamint a megoldási javaslatok kidolgozása, feladata a településen élő gyermekek szociális helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérése, a veszélyeztetettség, és a kiváltó okok felismerése, megoldási lehetőségek kidolgozása, és a településen élő gyermekek gyermekjóléti vagy egyéb szociális ellátások iránti szükségleteinek feltérképezése. A veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer munkáját működési szabályzat rögzíti, feladatait éves intézkedési terv alapján végzi, amelyet minden év február 28-ig elkészít.

Jelzés a gyermek veszélyeztetettségéről:

A jelzőrendszer tagjai kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a Család-és gyermekjóléti Szolgálatnál, valamint hatósági intézkedést kezdeményezni a gyermek bántalmazása, ill. súlyos elhanyagolása, vagy más egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. A jogszabály a jelzőrendszeri tagok számára kölcsönös együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget ír elő. A szakmai együttműködés az észlelő és jelzőrendszer eredményes együttműködésének elengedhetetlen feltétele. Fontos, hogy az abban résztvevők tisztában legyenek saját feladataikkal, felelősségükkel, és egymás szakmai tudásában bízva, egymásra támaszkodva, közösen meghatározott feladatelosztásban végezzék el a vállalt feladataikat a gyermekek érdekében.

A jelzések folyamata, tartalma módja:

A jelzőrendszeri tagok, a veszélyeztető tényezők észlelése esetén, saját eszközeik segítségével törekednek a káros hatások megelőzésére, ellensúlyozására. Amennyiben azt tapasztalják, hogy a családban a veszélyeztetettség megelőzéséhez vagy megszüntetéséhez külső segítségre van szükség, jelzéssel élnek a Család- és gyermekjóléti Szolgálat felé. A jelzőrendszeri tagnak a jelzését úgy kell megírnia, hogy abból kiderüljön a veszélyeztetettség oka. Amennyiben a jelzésben szereplő felnőtt vagy gyermek érdekében

azonnali intézkedés szükséges, arra a jelzőrendszeri tagnak, haladéktalanul külön is fel kell hívnia a figyelmet. A jelzésnek lényegre törőnek, problémára fókuszáltnak kell lennie.

Együttműködés, team munka a jelzést követően:

A jelzést követően a jelzőrendszeri tagok és a Család- és gyermekjóléti Szolgálat szakemberei folyamatosan konzultálnak arról, hogy ki milyen segítséget tud nyújtani a gyermek, család számára a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. A folyamat során a Család- és gyermekjóléti Szolgálat tájékoztatást kérhet, és szükség szerint kér is a jelzőrendszeri tagoktól, a családdal, gyermekekkel napi kapcsolatban álló személyektől, a család, a gyermekek helyzetéről. A hatékony beavatkozás érdekében a Család- és gyermekjóléti Szolgálat esetmegbeszélést hívhat össze.
A szolgáltatásban részesülők jellemző problémái: anyagi problémák, életviteli problémák, családi konfliktusok, munkanélküliség, magatartás – és teljesítményzavar, gyermeknevelési problémák, tanulási nehézségek, lakhatási problémák, szenvedélybetegségek (alkoholproblémák, drogproblémák), mentális problémák, egészségügyi problémák, gyermekkriminalitás. A problémák nem tapasztalhatóak csak önmagukban, általában egymásra épülnek, összefüggenek. Egyik probléma generálja a másikat. A tartósan fennálló munkanélküliség anyagi problémákat idéz elő, amelyek megélhetési nehézségekhez, lakhatási problémákhoz, családi konfliktusokhoz, életviteli problémákhoz, mentális és egészségügyi problémákhoz, szenvedélybetegségek kialakulásához vezethetnek. A családon belüli problémákra a gyermekek tünethordozóként magatartászavarral, deviáns cselekedetekkel reagálnak. Ezek a folyamatok maguk után vonják a gyermeknevelési problémák kialakulását.
A Család-és gyermekjóléti Szolgálatnál viszonylag kevés a lezárható esetek száma, inkább jellemző az ellátási forma változás (pl. védelembe vételből-alapellátásba), gyakran csak a nagykorúság elérésével kerülnek ki a gyermekek a rendszerből. Kevés azon gyermekek száma, akik csak rövid ideig tartózkodnak a rendszerben, általában valamilyen akut probléma jelentkezése miatt. Az ő esetükben egy rövid problémakezelési időszakkal, alapellátásban történő gondozással, vagy más segítő szakember (pl. pszichológus) bevonásával megszüntethető a veszélyeztetettség. Jellemző inkább, hogy egy-egy gyermek hosszabb időt – adott esetben éveket – részesül gyermekjóléti szolgáltatásban. Általában ezen gyermekek generációkra visszanyúló, összetett problémákkal küzdő családokban élnek. Az ő esetükben a beidegződések és a család által rosszul kiválasztott probléma-megoldási technikák miatt, nagyon nehéz a hatékony beavatkozás. Gyakran csak hatósági intézkedésekkel (pl. védelembe vétel) vagy a gyermek családból való kiemelésével lehet csökkenteni vagy megszüntetni a gyermek veszélyeztetettségét.

Szükségletek, melyeket a jelenlegi intézményrendszer nem tud kielégíteni:

Nagyon szűk a segítségnyújtási kör az anyagi problémákkal küzdők számára. A krízisben lévő családok segélyezése, az helyi önkormányzatra „van utalva", ahol a segélyezési lehetőségek korlátozottak.
Az oktatási rendszerben jelentkező problémák (pl. iskolai hiányzások, magatartásproblémák) kezelésére nem jelenthet megoldást a magántanulói státusz alkalmazása. Az intézkedés növeli a gyermek társaitól történő elszigetelődését, valamint a felesleges, gyakran felügyelet nélkül töltött szabadidő időtartamát. Megoldást jelent az iskolai szociális munkás hálózat kiépítése, az észlelt problémához, segítséget nyújt az iskolában a gyerekeknek, szülőknek, pedagógusoknak egyaránt.

Szakmaközi esetmegbeszélések témái:

Viselkedési zavarok korrekciója 2017.03.08.
Biofű fiziológiai hatásai 2017.06.08.
A jelzőrendszer működése 2017.08.03.
Amit a drogokról tudni kell 2017.09.26.
Hajléktalanság I. 2017.11 30.
Hajléktalanság II. 2017.12.11.

Jellemző veszélyeztető tényezők:

A területi védőnővel, a jelzés-visszajelzés oda-vissza működik, szóban és írásban egyaránt. A jelzőrendszer első lépcsőjét ő alkotja, ugyanis ő találkozik először a kisgyermekek körül kialakult problémával.
Öt alkalommal érkezett jelzés a védőnőtől 2017 évben.

Az óvodába a gyermeke nagyon eltérő környezetből kerülnek ki, ingerszegény környezetben élő gyerekek igényelnek több odafigyelést, nagyobb gondoskodást. Halmozottan hátrányos helyzetű gyerekekre egyénre szabott fejlesztési terv készítenek. A magas csoportlétszámok miatt, a különleges bánásmódot igénylő gyerekeket mikro csoportban tartott foglakozással fejlesztik képességeiket. A Család-és Gyermekjóléti Szolgálattal a kapcsolattartás rendszeres, tájékoztatják egymást a nehézségekkel küzdő családok helyzetéről, az esetleges óvodai hiányzások okairól a segítségnyújtás lehetőségeiről. A létszámhoz viszonyítva az Olcsvai Platán Óvodában a hátrányos helyzetű gyerek aránya a legmagasabb. Két alkalommal érkezett jelzés 2017 évben az óvodától.

Az **Eötvös József Általános Iskola** és Alapfokú Művészeti Iskola különösen nagy figyelmet fordít a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyerekek felzárkóztatására. Több tanórán kívüli elfoglaltságközül választhatnak a tanulók, napközi, tanulószoba, felzárkóztató és tehetséggondozó programok, sportfoglalkozások, művészeti képzések. Szabadidős programjaik: sportnap, egészségnevelési hónap, karácsonyi díszek készítése, mézeskalácssütés, szüret, Eötvös hét rendezvényei, verébavató, pályaorientációs nap, kézműves szakkör. A rendőrség által szervezett előadások alkalmával a gyerekek tájékozódhatnak a drog az alkohol a dohányzás káros hatásairól, részt vesznek agresszió és bűnmegelőzéssel kapcsolatos interaktív előadásokon.
Igazolatlan iskolai hiányzások miatt 3 alkalommal jelezek a Család-és gyermekjóléti Szolgálatnak. Kapcsolattartás rendszeres, a tájékoztatás oda-vissza működik.

Az **iskolai védőnő** elsődleges feladata a megelőzés. A tanév folyamán minden tanuló teljes vizsgálata megtörténik, ekkor találkozik magatartási, szociális fejlődési eltéréssel. Elváltozások észlelésekor a tanulót szakorvoshoz irányítja. Sajnos nem minden esetben kerül sor a javasolt vizsgálatok elvégzésére.
Az intézmény nem rendelkezik gyógytestnevelővel, így a tanulók a kórház, vagy a Pedagógiai Szakszolgálat gyógytornászához járnak.
Az egészségfejlesztés az iskolában folyamatos tevékenység.

Lakossági jelzés egy esetben történt elhanyagolás miatt.

A Szabolcs-Szatmár Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórházból 2017 évben szülői elhanyagolás miatt két esetben jelzett.

A **rendőrségtől** Olcsva tekintetében az előző évben jelzés nem érkezett.

Jellemező problémák a következők: Közlekedési szabálysértés, a szülők életviteli, nevelési tevékenységében felmerülő problémákból adódóan kialakulnak különböző deviáns viselkedésformák. Ez bűnözés, csavargás, agresszivitás.
Rendszeres bűn-és baleset megelőzési valamint közlekedésrendészeti oktatásokat előadásokat tartanak a gyerek számára.

A fiatalkorú terheltek által 2017. évben elkövetett bűncselekmények vonatkozásában a településeken az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is a vagyon elleni-, valamint a közrend elleni bűncselekmények elkövetésének aránya a legmagasabb, ezen belül is a lopás, illetve a garázdaság elkövetése kimagasló, de említést érdemlő az élet, a testi épség és az egészség elleni bűncselekmények közül a testi sértés elkövetése is. A fiatalok tettüket leggyakrabban valamilyen iskolai- vagy lakóhelyi konfliktusból adódóan, hirtelen felindultságból, agresszív magatartás révén, fegyelmezetlenségből,

meggondolatlanságból követik el, de a szubjektív okok közül az anyagi haszonszerzés is gyakran szerepel.
A **pártfogó felügyelő** környezettanulmányt fiatalkorú vonatkozásában az adott évben rendőrségi megkeresésre 2 esetben készített, garázdaság és kifosztás elkövetésének gyanúja miatt indult büntetőeljárásban. Gyámhatóság számára megelőző pártfogás elrendelése ügyében 1 környezettanulmány készült, miután a rendőrség garázdaság elkövetése miatt értesítette a gyámhivatalt.
Pártfogó felügyelet végrehajtására 2017. év folyamán 4 ügyben került sor. Három esetben, lopás elkövetése miatt a bíróság próbára bocsátotta a fiatalokat, míg egy esetben rablás elkövetése miatt javítóintézetből ideiglenesen elbocsátotta a fiatalt. Az év folyamán három ügy is fejeződött be, egy esetben a próbára bocsátást megszüntették, további egy-egy esetben a pártfogó felügyelet eredményesen letelt, illetve a pártfogó felügyelet letelt.
Megelőző pártfogás elrendeléséről a gyámhatóság 1 fiatalkorú esetében döntött, minek révén előzetesen a bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettségét magas fokúnak ítélték. Az elkövetett jogsértés egy lopás volt.
A településen lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező fiatalkorúval szemben 2017-ben közérdekű munka büntetés letöltésére 1 alkalommal került sor. Az elítélt a helyi önkormányzatnál büntetését letöltötte.

A jogszabályi követelmények a büntetőeljárások során kért környezettanulmányok készítése, valamint a pártfogó felügyelet végrehajtása során szükségszerűen előírják a Gyermekjóléti Szolgálat részére történő megkeresést, a tájékoztatás kérését. E tekintetben az adott időszakban a település Gyermekjóléti Szolgálata felé megkeresés nem érkezett.

A kialakult veszélyeztetettség megszüntetésére irányuló családgondozás körében a Család-és gyermekjóléti Szolgálat családsegítője személyes segítő kapcsolat keretében támogatja a gyermeket és a családot az őt veszélyeztető körülmények elhárításában, személyisége kedvező irányú fejlődésében.
Segíti a szülőket a gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében, a családban jelentkező működési zavarok megszüntetésében, illetve kezdeményezi és a gyermeknek nyújtott gyermekjóléti ellátásokkal összehangolja a szülők és más hozzátartozók részére a szociális alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást.
A családgondozást tervezett módon, határidő megállapításával kell teljesíteni. A családsegítő a gondozás megkezdésekor rögzíti a gyermek és szülője személyi adatait, továbbá helyzetértékelést készít. A családsegítő - a gyermek és a szülő közreműködésével -, a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve cselekvési tervet készít.
A családsegítő - a gyermek és a szülő közreműködésével - szükség szerint, de legalább hat hónaponként értékeli a gondozás eredményességét, és a megállapításokat a helyzetértékelésben rögzíti.
A családi konfliktusok megoldását az érintett családtagok közötti közvetítéssel, illetve más konfliktuskezelő, családterápiás módszer alkalmazásával segíti elő, vagy javaslatot tesz ilyen szolgáltatás igénybevételére.
Ha a gyermek veszélyeztetettségét a gyermek, illetve szülőjének vagy más hozzátartozójának egészségi állapota vagy fogyatékossága okozza, a gyermekjóléti szolgálat egészségügyi vagy gyógypedagógiai ellátás biztosítását kezdeményezi.. Ha a Család-és gyermekjóléti Szolgálat valamely ellátás biztosítását kezdeményezi, előzőleg kísérletet kell tennie arra, hogy megnyerje a gyermek, illetve szülője együttműködését, kivéve, ha elháríthatatlan akadály vagy sürgős szükség áll fenn.
A gyermekjóléti szolgálat az eset összes körülményeinek feltárása után mérlegeli, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető-e az önként igénybe vehető alapellátásokkal, vagy a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó, illetve egyéb hatósági intézkedés kezdeményezésére van-e szükség.
Krízishelyzet esetén a Szolgálat bármilyen módon élhet jelzéssel a városi gyámhivatal felé. A jelzés tényét ebben az esetben utólag foglalja írásba.

Alapellátás:

Alapellátásban részesülő gyerekek száma: 28 fő

Alapellátás esetén a családok gondozása folyamatos, tervszerű folyamatra épül, melyekben probléma definiálása történik, célok kerülnek kitűzésre, (rövid és hosszú távú határidővel). Ennek keretében együttműködésre kell ösztönözni a családot. A közösen elkészített cselekvési terv alapján, szabályok megállapításával kell megoldani a felmerülő problémákat. A kitűzött célokat apró lépésekben kellene elérni. A tervek megadott időre szólnak, melyet értékelni kell. Az értékelés alapján meg nem valósult feladatok kerülnek a következő cselekvési tervbe.
A családlátogatások alkalmával az aktuális problémához kapcsolódó kérdésekről folyik a beszélgetés a családsegítő és a család tagjai között. A segítségnyújtás mindig a közösen elkészített cselekvési tervben meghatározott célkitűzések elérésére irányul.
Ha az együttműködés a családdal valamilyen ok folytán nem valósul meg és a gyerek veszélyeztetettsége továbbra is fennáll, a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítője, védelembe vételi eljárást kezdeményez, a Család –és Gyermekjóléti Központ felé.

Védelembe vétel:

Védelembe vett gyerekek száma: 9 fő

A gyermek veszélyeztetettsége miatt felmerülhet a védelembe vétel szükségessége a Család-és gyermekjóléti Szolgálatnál, amikor súlyos veszélyeztetésről érkezik jelzés, illetve a családsegítő a gyermek veszélyeztetettségének megelőzésére szociális segítőmunkát biztosított, végzett, azonban az nem vezetett eredményre. Egyéb jelzés hiányában is súlyos veszélyeztető oknak minősül, ha a gyermeket gondozó szülő, más törvényes képviselő megtagadja az együttműködést az egészségügyi ellátást nyújtó szolgáltatóval, háziorvossal, házi gyerekorvossal, védőnővel, illetve a gyerekek gondozása tekintetében a bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatóval, intézménnyel és a köznevelési intézményekkel.
Ha a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével nem lehet megszüntetni, a szülő/ más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét a szociális segítő munka biztosítása mellett megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek nevelkedése családi környezetben továbbra is biztosítható, a gyermek érdekében védelembe vételi javaslat készítésével védelembe vételi eljárást kell kezdeményezni.

Ideiglenes hatállyal elhelyezés:

Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyerek száma 5 fő

Az ideiglenes hatályú elhelyezésnek akkor van létjogosultsága, ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezés szükséges. Súlyos veszélyeztető oknak minősül, ha a gyermeket gondozó szülő vagy más törvényes képviselő megtagadja az együttműködést az egészségügyi alapellátást nyújtó szolgáltatóval, a bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatóval, és a köznevelési intézményekkel.
Az ideiglenes hatályú elhelyezés esetén az eljárás több formában indulhat el, attól függően, hogy ki tesz javaslatot a hatósági eljárásra, illetve hogy ki a beutaló szerv. Amennyiben a család –és gyermekjóléti szolgálat teszi meg a javaslatot az ideiglenes hatályú elhelyezésre a Gyvt. 72.§ (1) bekezdése alapján és megküldi javaslatát közvetlenül a gyámhivatal felé, egyben értesíti erről a család-és gyermekjóléti központot.
A javaslattétel során figyelemmel kell lenni arra, hogy a gyermek bántalmazását veszélyeztetettségét jelző személy adatait zártan kell kezelni. A gyámhatóság s Gyvt. 130/A.§ (2) bekezdés szerint külön kérelem hiányában is zártan köteles kezelni a jelzést tevő személy adatait.

A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira:

2017. év	állandó lakosok száma	0-18 évesek száma	tanköteles gyerekek száma
Olcsva	**764 fő**	**199 fő**	**91 fő**

Korcsoport	**Fő**
0-3 év	55
3-6 év	35
6-14 év	72
14-18 év	37
Összesen	**199**

A szolgáltatást igénybe vevők száma nem és korcsoport szerint (fő)

2017.01.01.-2017-12-31. között

	0-5	**6-13**	**14-17**	**18-34**	**35-49**	**50-61**	**62 felett**
NŐ	6	3	0	19	8	2	10
FÉRFI	8	8	2	3	3	2	4
ÖSSZESEN	15	13	2	22	11	4	14

A kapcsolatfelvételek száma 2017 évben 491 esetben történt.

Elsősorban női ügyfelek keresnek fel minket, főként a 18-34 éves korosztályból.

A szolgáltatást igénybe vevők száma gazdasági aktivitás szerint (fő)

2017.01.01.- 2017.12.31. között

	2017
FOGLALKOZTATOTT (alkalmi jelleggel is)	4
MUNKANÉLKÜLI	26
INAKTÍV:	22
EBBŐL NYUGDÍJAS	10
ELTARTOTT	27

EBBŐL 0-17 ÉVES	27
ÖSSZESEN	116

A szolgáltatást igénybe vevők gazdasági aktivitását tekintve, az inaktív ügyfelek száma a legmagasabb.

A szolgáltatást igénybe vevők száma legmagasabb iskolai végzettség szerint (fő)

2017.01.01.-2017.12.31. között

	2017
8 OSZTÁLYNÁL KEVESEBB	24
8 OSZTÁLY	23
SZAKMUNKÁSKÉPZŐ ISKOLA, SZAKISKOLA	7
SZAKKÖZÉPISKOLA, GIMNÁZIUM	0
FŐISKOLA, EGYETEM	0
ÖSSZESEN	54

Jellemzően, az általános iskola 8 osztályával, illetve attól alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők veszik igénybe a szolgáltatásainkat.

A szolgáltatást igénybe vevők száma a család összetétele szerint

HÁZAS-ÉLETTÁRS 18 ÉV ALATTI GYERMEKKEL	21
HÁZAS:ÉLETTÁRS GYERMEK NÉLKÜL	0
HÁZAS-ÉLETTÁRS 18 ÉV FELETTI GYERMEKKEL	0
HÁZAS-ÉLETTÁRS 18 ÉV ALATTI /FELETTI GYERMEKKEL	0
EGY SZÜLŐ 18 ÉV ALATTI GYERMEKKEL	25

EGY SZÜLŐ 18 ÉV FELETTI GYERMEKKEL	1
EGY SZÜLŐ 18 ÉV ALATTI/FELETTI GYERMEKKEL	2
TÖBB GENERÁCIÓS CSALÁD	2
EGYEDÜL ÉLŐ	0
EGYÉB	0
ÖSSZESEN	51

1. sz. táblázat

Esetkezelés jellege szerint (halmozott adat)

TANÁCSADÁS NYÚJTÁSA	95
SEGÍTŐ BESZÉLGETÉS	23
ÜGYINTÉZÉSHEZ SEGÍTSÉGNYÚJTÁS	63
INFORMÁCIÓNYÚJTÁS	44
ESETKONFERENCIÁN VALÓ RÉSZVÉTEL	2

A szolgáltatást igénybe vevők egyszülős családban, házasságban, élettársi kapcsolatban élnek, a nem megfelelő higiénia, az életviteli, problémák jelentkeznek nagyobb számban az ügyfelek körében.
Magas a **tanácsadások és az ügyintézéshez való segítségnyújtás kérése** az ügyfelek **95** alkalommal kértek a Család-és gyermekjóléti Szolgálattól segítséget. Az ügyfelek sok esetben járatlanok az ügyintézés terén, kis mértékben tudják képviselni érdekeiket. A munka során nagy hangsúlyt kell fektetni, a segítő beszélgetésre.
Az **információ nyújtás 44** alkalommal történt a kliensek részére a legtöbb esetben az önkormányzattól igényelhető pénzbeli és természetbeni ellátásokról, jogosultsági feltételekről, a gyermekes családokat megillető ellátásokról történik.
Az elmúlt évben **284** alkalommal történt **családlátogatás**. A családgondozás keretein belül nyújtott szociális segítőmunka a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetésére irányul, melyet személyes segítő kapcsolat keretében, a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával, a gyermek problémáinak rendezésére, a családban jelentkező zavarok ellensúlyozására kell végezni. A családgondozást tervezett módon, határidő megállapításával kell teljesíteni. Családlátogatások során a szülőket gyermeknevelési, életvezetési tanácsokkal el kell ellátni.

A RSZTOP-1.1.1-16 kódszámú **„Szegény gyermekes családok és rendkívül alacsony jövedelmű személyek számára természetbeni juttatás biztosítása”** elnevezésű projektben a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat minden hónapban segítséget nyújt az **Élelmiszercsomagok kiértesítő levelének eljuttatásában és a kiosztásának lebonyolításában.**
A csomagok kiosztásának lebonyolítását a család-és gyermekjóléti szolgálat által kijelölt helyen és időben az SZGYF és a család-és gyermekjóléti szolgálat által kijelölt illetékes munkatárs(ak) végzi(k). Olcsván 20-25 család jogosult havonta tartós élelmiszercsomag átvételére.

Célcsoportjai:

- Intézményi étkeztetésben nem részesülő, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult 0-3 éves gyermeket nevelő családok,

- olyan háztartásban élő várandós anya (a magzat 3 hónapos korától), amelyben aktív korúak ellátására jogosult személy él

A rendelkezésre álló kapacitásokkal igyekszik a Szolgálat eleget tenni a gyermekjóléti és családsegítés szolgáltatás nyújtására vonatkozó jogszabályi előírásoknak: a gondozási feladatok ellátása mellett azonos hangsúllyal eleget tenni a szervezési és szolgáltatási elvárásoknak is. Az elmúlt év tapasztalatai azt mutatják, hogy a Gyermekjóléti és családsegítő szolgáltatásban a problémák száma nem csökken, hanem nő. E tendencia miatt elengedhetetlen a gyermekvédelmi rendszer átfogó kapcsolatrendszerének folyamatos működtetése, a gyermekvédelmi és humán erőforrásrendszer erősítése. Ez megköveteli a rendszeres kapcsolattartást a rendszer szereplői között. Éppen ezért rendkívül fontos, hogy az észlelő-és jelzőrendszer megfelelően működjön, melynek mottója: közös gondolkodás, együttműködés. A Család-és gyermekjóléti Szolgálat a szolgáltatások nyújtásával képes elérni csaknem a teljes gyermekkorú és felnőtt lakosságot.
A továbbiakban is az ellátás minőségének folyamatos szinten tartására, lehetőség szerinti fejlesztésére törekszünk, szem előtt tartva a felmerülő szükségleteket, a célcsoportok igényeit.
A gyermekvédelmi rendszer hatékonyságát leginkább meghatározó kérdések egyike, a gyermekek érdekében tevékenykedő szakemberek együttműködése, annak mélysége, koordináltsága és intenzitása. Ebben mindenkinek szerepe van, dolgozzon alapellátás vagy szakellátás területén.
A fenti beszámolót Szűcs Attiláné szakmai vezető készítette.

3.1. Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátása Olcsva községben lévő óvodában, az iskolai napközikben (Vásárosnamény-Vitkai városrészen lévő iskolában és lehetőség szerint nyári napköziben valósul meg.

Bölcsőde

A Beregi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás Kistérségi Fejlesztési Iroda Beregi Mesevarázs Birodalom Bölcsőde 2016. július 25-én megkezdte működését.
A bölcsőde nyitva tartása:
Hétköznap: 7.00-17.30-ig.
A bölcsőde ünnepnapokon zárva tart.
A nyári és téli leállásokat a szülők igényeihez igazodva a fenntartó állapítja meg.
A téli leállás az ünnepnapokra és a két ünnep közötti időszakra terjed ki.

A bölcsőde engedélyezett férőhely száma: 28 fő.
A bölcsőde 2016. augusztus 1. napján nyitotta meg kapuit a gyermekek és szüleik előtt. Olcsva község lakosai is igénybe vették, veszik a bölcsődei szolgáltatást.

Az **óvoda** a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. A óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik. Az óvoda a gyermek hároméves korától ellátja – a Gyvt. szerint – a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is.
Olcsva Község Önkormányzata az óvodás korú gyermekek napközbeni ellátását a Játékország Óvodái székhelyén, illetve helyben lévő telephelyén biztosítja. Olcsva településen egy csoporttal működik az óvoda.

Önkormányzatunk Vásárosnamény Város Önkormányzatával Társulási Megállapodást kötött a feladat ellátására.
A társulás neve: Vásárosnamény Város, valamint Jánd, Kisvarsány, Olcsva Községek Óvoda Fenntartó Társulása.
A Társulás székhelye: 4800 Vásárosnamény, Tamási Áron u. 1.

2017. évben **21 fő** volt a beíratott gyermekek száma. Az óvoda szinte teljes kihasználtsággal működik. További csoportszobák kialakítására jelenleg nincs szükség. Az óvodás korú gyermekek napközben ellátása Olcsva Község óvodájában minden év június 30. napjáig biztosított, ezt követően a Vásárosnamény Város Játékország óvodáiban megoldott a napközbeni ellátás az igénybevevő családok számára.

Olcsva településen iskola nem működik, a közeli város (Vásárosnamény-Vitka) általános iskoláiban járnak a tanköteles korú gyermekek.

3.2. Gyermekek átmeneti gondozása

A gyermekek átmeneti gondozása keretében a gyermek testi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (teljes körű ellátásáról) kell gondoskodni. A gyermekek átmeneti gondozása megszervezhető helyettes szülőnél, gyermekek átmenti otthonában, vagy családok átmeneti otthonában.
Önkormányzatunk önálló intézményt e feladat ellátására nem tart fenn, a feladat ellátásáról a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzattal 2010. május 13. napján, a 15/2010.(IV.28.) Ök. számú határozatával döntött az ellátási szerződés megkötéséről, 5 éves időtartamra. Az ellátási szerződés május 12. napján lejárt, a Képviselő-testület a 2015. május 27-ei rendes ülésén a 15/2015.(V. 27.) önkormányzati határozatával feladat-ellátási szerződést kötött határozatlan időre a Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezetével.

3.3. A gyermekvédelem fontosabb tagja

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Igazságügyi Osztálya pártfogó felügyelők révén biztosítja a bíróságok jogerős ítéletei- ill. végzései, valamint az ügyészségek jogerős határozatai alapján megállapított/elrendelt pártfogó felügyelet végrehajtását. Ezen kívül ellátja a bíróságok által jogerősen kiszabott közérdekű munka büntetés végrehajtásának szervezését és ellenőrzését is. A munka során fiatalkorú terheltek ügyében indult büntetőeljárásokban a nyomozóhatóság, valamint a megelőző pártfogás elrendelése ügyében a járási hivatalok gyámügyi osztályának megkeresésére kockázatértékelést is tartalmazó környezettanulmányt-, emellett ügyészség vagy bíróság megkeresésre pártfogó felügyelői véleményt készítettek, amely vélemények jelentős súllyal segítik az egyes intézkedések, vagy büntetések kiszabásának előkészítését, a döntés meghozatalát.
A 2015. évtől kezdődően ez a hivatal látja el a járási hivatalok gyámügyi osztálya által elrendelt megelőző pártfogó felügyeletet, amelyet a gyermekkorú/fiatalkorú bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettségének közepes foka esetén a gyámhatóság mérlegelése szerint elrendelheti, míg magas foka esetén kötelezően elrendelni.

A pártfogó felügyelő kontroll-, ill. támogató tevékenységével próbálja a kisebb-nagyobb súlyú bűncselekményt elkövetett személyek körében a visszaesést megelőzni, miközben a társadalmunk biztonságának védelme érdekében folyamatosan törekszik az ügyfelek törvénytisztelő életvitelének kialakítására, az esetleges korábbi bűnözői életszemlélet megváltoztatására.

A fiatalkorú terheltek által 2017. évben elkövetett bűncselekmények vonatkozásában a településeken az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is a vagyon elleni-, valamint a közrend elleni bűncselekmények elkövetésének aránya a legmagasabb, ezen belül is a lopás, illetve a garázdaság elkövetése kimagasló, de említést érdemlő az élet, a testi épség és az egészség elleni bűncselekmények közül a testi sértés elkövetése is. A fiatalok tettüket leggyakrabban valamilyen iskolai- vagy lakóhelyi konfliktusból adódóan, hirtelen felindultságból, agresszív magatartás révén, fegyelmezetlenségből, meggondolatlanságból követik el, de a szubjektív okok közül az anyagi haszonszerzés is gyakran szerepel.
A **pártfogó felügyelő** környezettanulmányt fiatalkorú vonatkozásában az adott évben rendőrségi megkeresésre 2 esetben készített, garázdaság és kifosztás elkövetésének gyanúja miatt indult büntetőeljárásban. Gyámhatóság számára megelőző pártfogás elrendelése ügyében 1 környezettanulmány készült, miután a rendőrség garázdaság elkövetése miatt értesítette a gyámhivatalt.
Pártfogó felügyelet végrehajtására 2017. év folyamán 4 ügyben került sor. Három esetben, lopás elkövetése miatt a bíróság próbára bocsátotta a fiatalokat, míg egy esetben rablás elkövetése miatt javítóintézetből ideiglenesen elbocsátotta a fiatalt. Az év folyamán három ügy is fejeződött be, egy esetben a próbára bocsátást megszüntették, további egy-egy esetben a pártfogó felügyelet eredményesen letelt, illetve a pártfogó felügyelet letelt.
Megelőző pártfogás elrendeléséről a gyámhatóság 1 fiatalkorú esetében döntött, minek révén előzetesen a bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettségét magas fokúnak ítélték. Az elkövetett jogsértés egy lopás volt.
A településen lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező fiatalkorúval szemben 2017-ben közérdekű munka büntetés letöltésére 1 alkalommal került sor. Az elítélt a helyi önkormányzatnál büntetését letöltötte.

A jogszabályi követelmények a büntetőeljárások során kért környezettanulmányok készítése, valamint a pártfogó felügyelet végrehajtása során szükségszerűen előírják a Gyermekjóléti Szolgálat részére történő megkeresést, a tájékoztatás kérését. E tekintetben az adott időszakban a település Gyermekjóléti Szolgálata felé megkeresés nem érkezett.

2017. évben a Vásárosnaményi Kistérség Gyermekjóléti Szolgálatával az együttműködés zökkenőmentes, segítőkész és eredményes volt, a környezettanulmányok készítése és a pártfogó felügyelet végrehajtása során az írásbeli megkeresésekre az illetékes Gyermekjóléti Szolgálat családgondozói precíz, lényegre törő és gyors választ adtak, amely információkkal, adatokkal nagymértékben alátámasztották a nyomozó hatóság, az ügyészség és bíróság hatékonyabb munkáját. Gyermekkorú/fiatalkorú bűnelkövetők esetében irányadó cél, a mielőbbi gyermekvédelmi intézkedés megléte, a gyorsabb döntéshozatal, amely révén indokoltságtól fggően már a bűnelkövetést követő korai időszakban kezdeményezhetőek a kriminológiai értelembe vett ártalomcsökkenés, illete veszélyeztettség megszüntetése érdekében tett intézkedések.

3.4. A gyermekvédelemhez kapcsolódó jelentős szervezet a **rendőrség** is, mely hatóságként fejti ki tevékenységét, különösen a bűnmegelőzés terén. Legfontosabb prevenciós feladata a bűncselekmények közvetlen megelőzése. A közvetett bűnmegelőzési tevékenységét a leghatékonyabban a gyermek- és fiatalkorúak tekintetében tudja ellátni. Ennek keretében :
- ifjúságvédelmi, drogmegelőző előadásokat tart az általános iskolákban,
- D.A.D.A. programot valósít meg,
- szükség esetén áldozatvédelmi információt biztosít.

A rendőrségtől Olcsva tekintetében az előző évben jelzés nem érkezett.

4. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések*

* Ezen rendelkezést hatályon kívül helyezte a 174/2012. (VII. 26.) Korm. rendelet 93. § (1) em) pontja Hatálytalan 2013. január 1-től.

5. A gyámhivatal székhelye szerinti önkormányzat által készített átfogó értékelés tartalmazza a jegyzői gyámhatósági intézkedésekre vonatkozó adatokon kívül a városi gyámhivatal hatósági intézkedéseire, feladataira vonatkozó adatokat is*

* Ezen rendelkezést hatályon kívül helyezte a 174/2012. (VII. 26.) Korm. rendelet 93. § (1) em) pontja Hatálytalan 2013. január 1-től.

6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása

A Vásárosnaményi Közös Önkormányzati Hivatal Állandó Olcsvai Kirendeltségén 2017. évben felügyeleti szervek által tartott ellenőrzés nem volt.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciós elképzelések)

Célok, javaslatok:

- az észlelő-jelzőrendszer működése terén határozottabb és még hatékonyabb együttműködés szükséges, különös tekintettel a gyermekorvosokra és a háziorvosokra, bevonva a megelőzésbe a családokat is,
- szükségesnek tartanánk életvezetési, gyermeknevelési tanácsadások szervezését, népszerűsítését, ismeretterjesztő, felvilágosító filmek rendszeres vetítését az iskolákban és a nemzetiségi önkormányzati képviselők aktív közreműködésével szélesebb körben is,
- a gyermekek helyzetének javítása érdekében szükséges a problémás családok gyakoribb látogatása a gyermekvédelem szakemberei által,
- a gyermekek alkohol és drogfogyasztásának elkerülése érdekében továbbra is fontos az iskolai felvilágosító tevékenység, akár egészségnevelési órák tartásával és szakemberek bevonásával,
- a gyermekjóléti szolgálat keretén belül a prevenció hatékonyabbá történő tétele,
- a rendőrséggel közös „razzia" szervezése, melynek során a családgondozók a rendőrökkel együtt végigjárnák a város szórakozóhelyeit.
- Bűn- és baleset-megelőzési tevékenységben rejlő lehetőségek fokozása.
- A családon belüli erőszakkal kapcsolatos jogsértésekkel szembeni hatékony fellépés.
- Gyermekkorúak, fiatalkorúak, időskorúak sérelmére elkövetett jogsértésekre való fokozott odafigyelés, áldozattá válásukat megelőző intézkedések bevezetése.
- Kábítószerrel kapcsolatos jogsértésekkel szembeni hatékony fellépés.

8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

Önkormányzatunknak jelenleg nincs hatályban lévő bűnmegelőzési programja, jogszabály ennek megalkotását már nem írja elő.
Olcsva településen 2017. évben a gyermekkorúak és fiatalkorúak körében 3 fő esetében történt bűnelkövetés.

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.)

9. Olcsva településen civil szervezetként egy egyesület, a Horgászegyesület működik.

9.1 A Horgászegyesület által üzemeltetett ugynevezett „Holt-Kraszna" ágon lehetőség van szabadidős tevékenység keretén belül horgászatra a gyerekek körében. A település sport pályája lehetőséget nyújt focizásra, kézilabdázásra a gyerekek számára. Társulási feladatellátásban működő könyvtár üzemeltetésével lehetőség nyílt minden korosztály számára, de elsősorban a gyermek- és fiatalkorúak esetében a szabadidő hasznos eltöltésére. Folyamatosan megújuló, a lakosság összetételéhez igazodó, bővülő, cserélődő könyvkínálat, színes újságok állnak rendelkezésre. Három számítógép használatával az internet hozzáférési lehetősége is biztosított. Ezen felül sor kerül könyvtári rendezvények, programok szervezésére is pl: adventi készülődés, olvasó délután, üvegfestés, bábelőadás, színházi előadás stb. 2017. évben karácsonyi ünnepség megszervezésére került sor az óvodás-iskoláskorú gyermekek közreműködésével a település lakói részére.

Előterjesztésem mellékletét képezi a határozati javaslat.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg és a határozati javaslatot fogadja el!

Olcsva, 2018. május 14.

VÁSÁROSNAMÉNYI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL

dr. Szilágyi Péter
jegyző

„Határozati javaslat"

Olcsva Község Önkormányzata Képviselő-testületének
...../..... (.. .....) önkormányzati határozata

az önkormányzat 2017. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról, különös tekintettel a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetésére

A Képviselő-testület a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdésében foglaltak alapján

1) **Megtárgyalta és jóváhagyja** az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2017. évi ellátásáról készített **beszámolót** (átfogó értékelést).

Felelős: Jegyző
Határidő: folyamatos

A határozatot kapják:
1) Jegyző (helyben),
2) Gyermekjóléti Szolgálat Szakmai Vezetője (helyben),
3) Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala (4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.)

Az előterjesztés és a határozati javaslat törvényességi szempontból megfelel.

Olcsva, 2018 május 14.

VÁSÁROSNAMÉNYI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL

.....
dr. Szilágyi Péter
jegyző